

ห้องสมุดประชาชน

เฉลิมราชกุมารี

อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

สารบัญ

2

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

สภาพทั่วไปของจังหวัดระยอง 11

16

อำเภอแกลง
จังหวัดระยอง

กวีศรีเมืองระยอง 20

26

สมณกวีศรีเมืองระยอง
พระครูไพบุลวิริยคุณ

ประกาศจัดตั้งห้องสมุด 31

32

รายละเอียด
ในการจัดตั้งห้องสมุด

มุมและห้องต่าง ๆ
ในห้องสมุด 35

ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า

ความรู้ของมนุษย์ เป็นมรดกตกทอดกันมาตั้งแต่โบราณเมื่อมีการประดิษฐ์คิดค้นตัวอักษรขึ้น ผู้มีความรู้ก็ได้บันทึกความรู้ของตน สิ่งที่ค้นพบเป็นจารึกหรือเป็นหนังสือทำให้บุคคลอื่นในสมัยเดียวกัน หรืออนุชนรุ่นหลังได้มีโอกาสศึกษาทราบถึงเรื่องนั้น ๆ และได้ใช้ความรู้เก่า ๆ เป็นพื้นฐานที่จะหาประสบการณ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นความก้าวหน้าเป็นความเจริญสืบต่อไป

ห้องสมุดเป็นสถานที่เก็บเอกสารต่าง ๆ อันเป็นแหล่งความรู้ดังกล่าวแล้ว จึงเรียกได้ว่าเป็นครูเป็นผู้ชี้ นำให้เราแก้ปัญหา วิเคราะห์ วิจารณ์ ให้รู้สิ่งควรรู้ชื่นชอบธรรมด้วยเหตุผลได้

ข้าพเจ้าอยากให้เรามีห้องสมุดที่ดี มีหนังสือครบทุกประเภทสำหรับประชาชน หนังสือประเภทที่ข้าพเจ้าคิดว่าสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ หนังสือสำหรับเด็ก วัยเด็กเป็นวัยเรียนรู้ เด็ก ๆ ส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่าง ๆ แปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่แล้ว ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณค่า ทั้งเนื้อหา และรูปภาพให้เขาอ่านให้ความรู้และความบันเทิง เด็ก ๆ จะได้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ ที่รอบรู้ มีธรรมประจำใจ มีความรักบ้านเมือง มีความต้องการปรารถนาจะทำแต่ประโยชน์ที่สมควร

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นอกจากจะทรงเป็นปราชญ์ทางอักษรศาสตร์แล้ว ยังทรงมีพระอัจฉริยภาพในอีกหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะงานศิลปกรรม “ดนตรีไทย” พระองค์ทรงสนพระทัยในการดนตรี และ ทรงอุปถัมภ์ทำนุบำรุงดนตรีไทยตลอดมา ทรงส่งเสริม ดนตรีศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความตื่นตัวในเรื่อง การเรียนการสอนดนตรีไทยและนาฏศิลป์ นอกจากพระองค์ท่านจะทรงศึกษาและฝึกดนตรีอย่างต่อเนื่องแล้ว พระองค์ยังทรงมุ่งมั่นในการที่จะอนุรักษ์มรดกไทยให้คงไว้คู่บ้านคู่เมืองตลอดไป โดยทรงมีพระราชปณิธานอย่างแรงกล้าที่จะปลูกฝังให้เยาวชนไทยเกิดความรักและสนใจศึกษาดนตรีไทยอย่างกว้างขวาง ทรงเห็นประโยชน์ และคุณค่าของการเรียนดนตรีว่าเป็นการฝึกสมอง ฝึกสมาธิ ส่งเสริมความสามัคคี ดนตรีเป็นสื่อแสดงออกซึ่งความรู้ ความคิดและอารมณ์ เป็นได้ทั้งงานหลัก งานรอง และงานอดิเรก โดยเฉพาะดนตรีและนาฏศิลป์ไทยนั้น ทรงมีพระราชดำริเป็นพิเศษด้วยว่าเป็นการสืบทอดวัฒนธรรม นับเป็นสิ่งหนึ่งที่

ทรงให้ความสนพระทัยมาช้านาน ทั้งการทรงดนตรี ต่อสาธารณชนแต่ครั้งยังเป็นไปเพื่อการกุศล และเพื่อการเกื้อกูลสังคม ดนตรีไทยและศิลปวัฒนธรรมไทย หลายแขนง ได้รับการฟื้นฟูส่งเสริมให้ดำรงยืนยาวถึงทุกวันนี้ โครงการในพระราชดำริทั้งหลายทั้งปวงได้ดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตามที่มีผู้แต่งภาพย้งบัง 16 ถวายเป็นราชสดุดี ไว้ดังนี้

อ้าแม่ผู้ยอดกัลยา ยอดยิ่งกตัญญูตา

ต่อพระบรมชนกชนนี

พระยศสยามราชกุมารี พระนามงามาวี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

พระหทัยใสวิเศษพระเมตตา แผ่ทั่วพสุธธา

ทรงปัญญาเปรี๊ญปราษฎ์ศาสตร์ศิลป์

สามารถบชนมายุพระยุพินทร์ ไทยทั้งธรณิน

น้อมเกล้าถวายพระพรชัย

ขอทรงเจริญสุขทุกสมัย สถิตเป็นขวัญไทย

พระชนมานสราญยิ่งร้อยฉนำ

สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา

ปัจจุบันประเทศไทย ได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้มรดกทางวัฒนธรรมถูกทอดทิ้ง จึงต้องหามาตรการในการที่จะประสานสัมพันธ์ และขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายให้เข้ามีส่วนร่วม ในการรักษามรดกวัฒนธรรมของชาติให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติประกาศให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็น

วันอนุรักษ์มรดกไทย ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 ทั้งนี้เพื่อรณรงค์สร้างความสำนึกให้มีความรักและความหวงแหนในมรดกทางศิลปวัฒนธรรม การรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิทักษ์รักษามรดกทางวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย เพื่อถวายเป็นราชสักการะแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ในงานด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล่นดนตรีหลายอย่าง ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ โดยเริ่มจากเปียโนแล้วก็มาเล่นพระทัยดนตรีไทยมีเครื่องดนตรีหลายชนิด เช่น ซอด้วง ซออู้ ระนาด และขลุ่ย ฯลฯ ภายหลังเมื่อมีประชาชนทราบว่าทรงชอบดนตรีก็นำมาถวาย และบางชนิดพระองค์ทรงจัดซื้อด้วยพระองค์เอง ปรากฏว่ามีหลายร้อยชิ้น จึงได้ทรงจัดทำพิพิธภัณฑ์เครื่องดนตรีไทยขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการอนุรักษ์มรดกไทย พระองค์ทรงดำริว่า เหตุผลที่ชอบดนตรีไทยนั้น เพราะดนตรีไทย ดูเหมือนจะพันพันกับชีวิตประจำวันของข้าพเจ้าตั้งแต่เกิดมา พอเกิดเขาก็ประโคม เวลาสมโภชเขาก็ประโคมกันอีก ในระหว่างที่ยังเล็ก ๆ อยู่ทีเลียงก็ต้องแห่กล่อมครั้นโต

พอรู้ความก็ได้ฟัง ดนตรีไทยเป็นครั้งคราว ในเวลา
โดยเสด็จพระราชดำเนิน ไปในพิธีหลวงต่าง ๆ มีการ
บรรเลงปี่พาทย์ประกอบเพลง ดนตรีไทยเป็นมรดก
ตกทอดทางวัฒนธรรมประจำชาติที่แสดงถึงเอกลักษณ์
ที่เด่นชัด มีความละเอียดอ่อนนุ่มนวล มีวิธีการบรรเลง
แตกต่างไปจากดนตรีของชาติอื่น ประชาชนชาวไทยจึง
สมควรที่จะสืบทอดมรดกสำคัญนี้ให้ดำรงคงอยู่สืบไป

พระองค์ทรงมีพระราชดำริว่า เครื่องดนตรีนั้น
คือชีวิตของนักดนตรี และยังเป็นชีวิตของคนสร้างเครื่อง
ดนตรีอีกด้วย เครื่องดนตรีทุกชิ้นแม้จะไม่มีชีวิตแต่มีคุณค่า
ต่อจิตใจเหมือนกันหมด ไม่เฉพาะแต่เครื่องตกแต่ง
วิจิตรงดงามด้วยเพชร และทองคำหรือใช้วัสดุมีค่าหา
ยากอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงมีความปรารถนาที่จะ
จัดพิมพ์หนังสือรวบรวมเครื่องดนตรีต่าง ๆ ที่มีประวัติ
มีรายละเอียดประดุจเรื่องราวและชีวิตของคนคนหนึ่ง
หากได้มีการสร้างพิพิธภัณฑ์เครื่องดนตรีขึ้นแล้ว ทุก
ชิ้นที่เข้ามาอยู่ในพิพิธภัณฑ์นี้ จะต้องมิบทบาทแน่ชัด
สามารถที่จะอำนวยความสะดวก ความบันเทิง ความสุข
ความรัก และความชื่นชมให้แก่ผู้มาชมได้อย่างต่อเนื่อง
ตลอดจนต้องมีโอกาสได้นำมาบรรเลงบ้าง

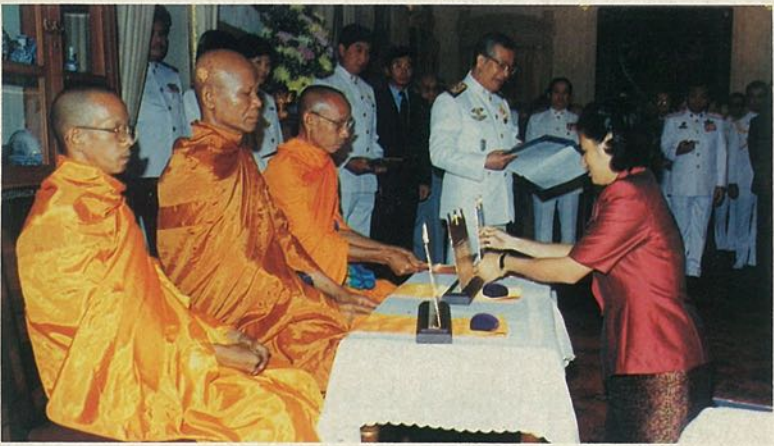
ในปัจจุบันนี้ คนไทยมีความตื่นตัวต่อการ
อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไทยกันขึ้นเป็นอย่างมาก
ผลสืบเนื่องมาจากความสนพระทัยของ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดา ฯ ได้ทรงเผยแพร่ โดยพระองค์ทรง
ดนตรีไทยให้ปรากฏแก่สายตาประชาชน และสื่อมวลชน
ช่วยแพร่ข่าวให้กระจายไปอย่างกว้างขวาง ทั้งใน
และนอกประเทศ ยังผลให้คนไทยทุกเพศทุกวัยเจริญ
รอยตามเบื้องพระยุคลบาท ทุกวันนี้จะเห็นว่ามีผู้ปกครอง
(พ่อแม่) สนับสนุนให้ลูกหลานเรียนดนตรีไทยตั้งแต่
ยังเด็ก ๆ โรงเรียนมีการจัดสอนดนตรีไทยอย่างกว้าง
ขวาง ทั้งภาครัฐ และเอกชนให้ความสนใจและจัดแข่ง

ชันการแสดงดนตรีไทยให้ปรากฏแก่สายตาตลอดมา

จังหวัดระยองเป็นเมืองที่มีหลักฐานปรากฏในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตามประวัติศาสตร์ปรากฏชื่อในรัชสมัยพระมหาธรรมราชา จังหวัดระยองนี้มีร่องรอยของการเป็นชุมชนเมืองโบราณสมัยลพบุรีมาก่อน ร่องรอยดังกล่าวปรากฏที่ตำบลบ้านเก่า อำเภอบ้านค่าย มีผู้สันนิษฐานว่าเป็นเมืองที่ขอมสร้างขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๑๕๐๐

จังหวัดระยองเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออก มีถนนเรียบชายฝั่งทะเล ที่ยาวที่สุดในภาคตะวันออก ซึ่งท้องดินของภาคตะวันออกนี้ จะมีลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับภาคกลางจึงทำให้ประเพณีพื้นบ้าน ส่วนมากมีความคล้ายคลึงกัน

วัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงประวัติศาสตร์อันยาวนาน และเป็นส่วนสะท้อนวิถีชีวิตของชุมชนให้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในรูปขนบธรรมเนียมและประเพณี ยิ่งความสงบสุขให้เกิดแก่สังคมสืบต่อกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานเราจึงควรบำรุงรักษา และอนุรักษ์ให้ดำรงคงอยู่ตลอดไป ส่วนการที่จะพัฒนานั้นจะต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ ในการปรับปรุงเสริมแต่งให้เหมาะกับชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ส่วนการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่ นั้น ทำได้หลายรูปแบบ เช่น การรวบรวมข้อมูล การเก็บตัวอย่างเพื่อการศึกษา การบำรุงรักษาให้คงสภาพเดิม การปกป้องรักษามิให้สูญหาย การให้ความรู้ความเข้าใจในการปลูกฝังให้เกิดความรักและความหวงแหน การให้ความรู้ในการปรับปรุงอย่างถูกหลักวิชาการ ตลอดจนประสานงานให้เกิดการฟื้นฟูและสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน รวมทั้งยกย่องเชิดชูบุคคลที่มีผลงานดีเด่นให้เป็นตัวอย่างแก่คนรุ่นหลังต่อไป

ดนตรีไทยในจังหวัดระยอง ได้มีการเปิดสอน ขึ้นตามโรงเรียนต่าง ๆ อย่างแพร่หลายเพื่อเป็นการ อนุรักษ์มรดกไทย ดนตรีไทยถือได้ว่าเป็นมรดกตกทอด ทางวัฒนธรรมประจำชาติที่แสดงถึงเอกลักษณ์ที่เด่นชัด เราคนไทยจึงสมควรทำหน้าที่สืบทอดมรดกชิ้นสำคัญ นี้ให้ดำรงคงอยู่ต่อไป บุคคลซึ่งนำมายกย่องเพื่อเป็น ตัวอย่างที่ดีของจังหวัดระยอง คือ พระมหาเพียร ปัญญา ทีโป ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดเขาเกาะโค่น อำเภอแกลง จังหวัด ระยอง ได้รับพระราชทานโล่และเข็มเกียรติคุณ ในการอนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น จากสมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ ภาย ในวัดเขาเกาะโค่นมีศูนย์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม อาคารพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น และสวน สมุนไพร ตลอดจนวิชาชีพการสอนดนตรีไทย ฯลฯ นอกจากพระมหาเพียร จะได้รับประกาศเกียรติคุณดี เด่นทางด้านอนุรักษ์มรดกไทยแล้ว ยังเป็นการสนอง พระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม บรมราชกุมารี ที่ประสงค์จะอนุรักษ์มรดกไทยไว้ให้ ลูกหลานสืบต่อไป

สวนสมุนไพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นชื่อที่สมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดาฯ โปรดพระราชทานพระนามเป็นศิริมงคลแก่

สวนสมุนไพรของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ซึ่งอยู่ในบริเวณศูนย์บำรุงรักษาและบ้านพักพนักงาน ฅบ้านมาบข่า อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง มีพื้นที่ประมาณ ๖๐ ไร่ โดยมีวัตถุประสงค์ให้โครงการนี้มีความสมบูรณ์ ทั้งในด้านการวางแผนผังภูมิสถาปัตยกรรม ส่วน การจัดหาพันธุ์ไม้และการบำรุงรักษานั้นการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จะเป็นผู้ดำเนินการ สำหรับสวนสมุนไพรแห่งนี้ จะเปิดให้พนักงานการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย และประชาชนทั่วไปเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ตามอัธยาศัย ไม่ว่าจะนำไปใช้เป็นยารักษาโรค การแสวงหาความรู้ รื่น หรือการหาความรู้จากการปลูกพืชสมุนไพรและการจัดสวน ซึ่งมีลักษณะผสมผสานให้มีความสวยงาม กลมกลืน และประโยชน์ใช้สอย เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้ ตลอดจนเป็นศูนย์ทดลองปลูกพืชสมุนไพร โดยรวบรวมไว้เป็นวิทยาทานแก่ผู้ที่สนใจ จะพัฒนากิจกรรมด้านสมุนไพรขึ้นเป็นอาชีพต่อไปในอนาคต นับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์มรดกไทย ที่ใช้ความรู้จากสมุนไพรในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ

นอกจากนี้ สิ่งหนึ่งที่ชาวจังหวัดระยองควรอนุรักษ์ไว้ก็คือ หนังกะปิ เพราะปัจจุบันผู้เล่นหนังกะปิของจังหวัดระยอง เป็นผู้มีอายุมากต่างก็มีภาระหนักที่กันมาก ทำให้หนังกะปิวัดบ้านดอนเกือบจะถูกลืม สมควรที่จะมีการอนุรักษ์ไว้ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดระยองสืบต่อไป การเล่นหนังกะปินั้นเป็นการแสดงอันเก่าแก่ ที่มีคู่มา กับสังคมไทยเป็นระยะเวลา ยาว นานกว่า ๕๐๐ ปี การแสดงนั้นเกิดจากการนำเอาศิลปะแขนงต่าง ๆ คือ หัตถศิลป์ วรรณศิลป์ นาฏศิลป์ วาทยศิลป์ และคีตศิลป์ มาผสมผสานให้สอดคล้อง และเหมาะสมสำหรับสร้างความบันเทิง อันแสดงถึงการเป็นอัจฉริยะทางการแสดงของศิลปินไทย ที่มีมาแต่โบราณ สำหรับจังหวัดระยอง มีหนังกะปิวัดบ้านดอน

ตั้งอยู่บ้าน เลขที่ ๖๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมือง จังหวัดระยอง หนึ่งใหญ่วัดบ้านดอนนั้นเป็นหนึ่งใหญ่ที่น่าสนใจ มีฝีมือ ลวดลายในการแกะสลักตัวหนึ่งสวยงามมาก ไม่แพ้ตัวหนึ่งอื่น ๆ ฝีมือการแกะหนึ่งใหญ่ชุดนี้ เชื่อกันว่า น่าจะเป็นฝีมือของช่างหลวง ในสมัยกรุงศรีอยุธยา สำหรับประวัติหนึ่งใหญ่ วัดบ้านดอน พระครูปัญญาวิมลกร อดีตเจ้าอาวาสวัดบ้านดอนและเครือญาติของผู้เล่นหนึ่งใหญ่ ได้รวบรวมประวัติหนึ่งใหญ่ไว้ว่า หนึ่งใหญ่ชุดนี้มีอายุประมาณ ๒๐๐ ปี นำมาแสดงกันตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย และนิยมแสดงกันมากในภาคใต้ ต่อมา พระศรีสมุทรโภคชัย โขกษิตสงคราม(เกตุ ยมจินดา) เจ้าเมืองคนแรกของจังหวัดระยองได้ทราบกิตติศัพท์ของหนึ่งใหญ่ชุดนี้ ก็ได้ติดต่อหนึ่งใหญ่ทั้งชุดประมาณ ๒๐๐ ตัว นำมาแสดงที่วัดจันทอุดม (วัดแก่ง ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลระยอง) คาดว่าประมาณ พ.ศ. ๒๔๓๑ หลังจากนั้นได้นำหนึ่งใหญ่มาดูวัดบ้านดอน เนื่องจากผู้เซ็ด ผู้พากย์เป็นคนชาวบ้านดอนและชากใหญ่ อาจารย์เล็ก

เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนในสมัยนั้น สนใจมากจึงได้จัดฝึกผู้แสดงอยู่เป็นประจำ หนึ่งใหญ่วัดบ้านดอนก็ได้สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน แต่คงเหลือ นายเจิม ขอบอรัญ และ นายถ้อย หวานฤดี เป็นครูหนังที่รับสืบทอดมา และทั้งสองท่านนี้ก็อายุมากแล้ว สมควรที่ประชาชนจังหวัดระยอง จะต้องให้ความสนใจ และช่วยเหลือสนับสนุนในการอนุรักษ์หนังใหญ่ชุดนี้ ให้เป็นมรดกสืบทอดต่อไป

ขณะนี้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ได้เข้าไปประสานงานกับเจ้าอาวาสและคณะกรรมการวัดบ้านดอน ในการที่จะฟื้นฟูหนังใหญ่ออกมาเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์ ต่อสายตาประชาชนคนรุ่นใหม่ รวมทั้งคนรุ่นเก่าแก่ที่ยังไม่รู้จักหนังใหญ่ได้รู้จัก ให้เป็นที่แพร่หลาย โดยการรวบรวมผู้อาวุโสที่คลุกคลี และมีความรู้ในเรื่องหนังใหญ่ รวมทั้งเยาวชนผู้มีความสนใจ เข้ารับการฝึกหัดอบรมการแสดง การพากย์ การซ่อมแซม และอื่น ๆ อันจะนำมาซึ่งประโยชน์แก่หนังใหญ่ โดยการนำกลุ่มประชาชนที่มีความสนใจในการแสดงหนังใหญ่ ไปศึกษาดูงานที่วัดขนอน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เพื่อจะนำความรู้จากแหล่งตัวอย่างมาปรับปรุงให้กับคณะหนังใหญ่วัดบ้านดอน ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ให้มีคุณภาพ มีความสามารถพร้อมที่จะแสดงได้

หากได้มีการร่วมมือกันทั้งภาครัฐและเอกชน อนุรักษ์ศิลปะการแสดงชุดนี้ไว้ พร้อมทั้งพัฒนาและถ่ายทอดคนรุ่นใหม่ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้จัดแสดงเป็นการเผยแพร่ ทั้งในจังหวัดระยอง และจังหวัดใกล้เคียง ให้เป็นที่แพร่หลายมากขึ้น ก็จะทำให้หนังใหญ่ชุดนี้เป็นศิลปวัฒนธรรมอันมีคุณค่าของจังหวัดระยอง สืบทอดกันต่อไป.

สภาพทั่วไปของจังหวัดระยอง ประวัติการก่อตั้ง

ระยอง เริ่มมีชื่อปรากฏในอัยการตำแหน่งนาย
ทหารหัวเมือง พ.ศ. ๑๙๙๘ รัชสมัยสมเด็จพระบรม
ไตรโลกนาถ ระบุเมืองระยองเป็นหัวเมืองชั้นเมือง
ตรี มีเจ้าเมืองตำแหน่งออกพระราชภักดีสงคราม ส่วน
ประวัติดั้งเดิมก่อนหน้านั้น เป็นเพียงข้อสันนิษฐานที่
พอจะเชื่อถือได้ว่า ระยองน่าจะเป็นเมืองที่ก่อสร้างขึ้น
ในสมัยของขอม คือเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๑๕๐๐ ซึ่งเป็น
สมัยที่ขอมมีอาณาภาพ ครอบคลุมอยู่ในดินแดนสุวรรณ
ภูมิ มีเมืองนครธมเป็นราชธานี ขอมได้สร้างเมืองนคร
พนมเป็นเมืองหน้าด่านแรก เมืองพิมายเป็นเมือง

อุปราช และได้สถาปนา เมืองลพบุรีขึ้นเป็นเมืองสำคัญ ด้วย ส่วนทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองนครพนม เมืองหน้าด่านเมืองแรกที่ขอมสร้างก็คือ เมืองจันทบูร หรือจันทบุรีในปัจจุบันนี้

เมื่อขอมสร้างจังหวัดจันทบูร เป็นเมืองหน้าด่าน เพื่อนำเอาอารยธรรมของขอมเข้ามาสู่แคว้นทวาราวดี ก็น่าจะอนุมานได้ว่า ขอมเป็นผู้สร้างเมืองระยองนี้ แต่ไม่ปรากฏชัดว่าสร้างขึ้นในสมัยใด นักโบราณคดีได้สันนิษฐานจากหลักฐานที่ได้ค้นพบ คือ ชากหินสลักรูปต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ที่บ้านดอน บ้านหนองเต่า ตำบลเชิงเนิน คูค่าย และชากศิลาแลงบ้านคลองยายล้ำ อำเภอบ้านค่าย ซึ่งเป็นศิลปะการก่อสร้างแบบขอม ทำให้สันนิษฐานว่า ระยองน่าจะเป็นเมืองที่ก่อสร้างขึ้นในสมัยของขอมอย่างแน่นอน

ที่ตั้งของเมืองระยอง ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ ตำบลท่าประดู่ อำเภอมืองระยอง ส่วนที่ตั้งดั้งเดิมนั้น ตำนานเมือง ของราชบัณฑิตยสภากล่าวไว้ว่า ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าที่เดิมจะตั้งอยู่ในท้องที่ใด ได้ความเพียงว่าตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านเก่า อำเภอบ้านค่าย ปัจจุบันมีชากหินสลักรูปต่าง ๆ ศิลาแลง ปรากฏให้เห็นอยู่ขณะนี้ เป็นเพียงหมู่บ้านเล็กๆ ที่อยู่ไม่ห่างจากตัวเมืองเท่าใดนัก ขึ้นอยู่กับตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย ต่อมาชายฝั่งทะเลได้งอกออกไปเรื่อยๆ จึงได้เลื่อนตัวเมืองตามลงไปตั้งอยู่ที่ ตำบลท่าประดู่ อำเภอมืองในปัจจุบัน

สภาพทางภูมิศาสตร์

๑. ที่ตั้ง จังหวัดระยอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศ หรือทางฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๒-๑๓ องศาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๑-๑๐๒ องศาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๑๗๙ กิโลเมตร

๒. อาณาเขต จังหวัดระยอง มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้.-

ทิศเหนือ ติดต่อเขตอำเภอหนองใหญ่ อำเภอบ่อทอง อำเภอบ้านบึง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ทิศใต้ จรดอ่าวไทย (มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร)

ทิศตะวันออก ติดต่อเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อเขตอำเภอสัตหีบ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ

๑. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นลูกคลื่น พื้นที่ด้านเหนือ และด้านตะวันออกเป็นภูเขาสูง และป่าไม้เบญจพรรณลดหลั่นสู่อ่าวไทย มีแม่น้ำสายสำคัญ ๒ สาย คือ

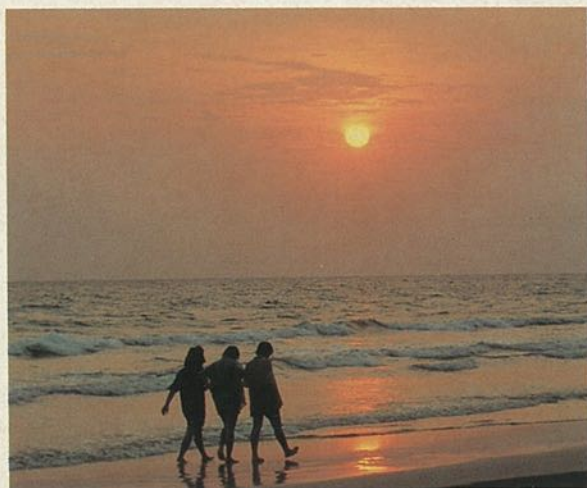
๑. แม่น้ำระยอง ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า คลองใหญ่ มีความยาวประมาณ ๕๐ กิโลเมตร ไหล ผ่านท้องที่อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านค่าย ผ่านตำบล ท่าประดู่ ลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระยอง

๒. แม่น้ำประแสร์มีต้นกำเนิดจากทิวเขา ชลบุรียาวประมาณ ๒๕ กิโลเมตร ไหลผ่านตำบลต่างๆ ในเขตอำเภอแกลง ลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นดินร่วน ระบายน้ำ ได้ดี แต่มีความสมบูรณ์ของดินอยู่ในระดับต่ำ และมี ภูเขาเตี้ยๆ เป็นจำนวนมาก ที่สำคัญได้แก่ เขาชะเมา ในเขตอำเภอแกลง สูงประมาณ ๑,๐๓๕ เมตร เขา ชุนอิน เขาจอมแห เขาวังช้าง ในเขตอำเภอบ้านค่าย และเขาท่าจูด เขายายดา เขาตะเกือกว่า ในเขตอำเภอ เมืองระยอง

๒. ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดระยอง มีภูมิอากาศแบบมรสุม เขตร้อน มีฝนตกมากที่สุด ในช่วงระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม ปริมาณน้ำฝนอยู่ในเกณฑ์ เฉลี่ย ๑,๓๗๙.๕ มิลลิเมตรต่อปี อุณหภูมิอยู่ในเกณฑ์ เฉลี่ย ๒๗.๕๘ องศาเซลเซียส

การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดระยองมีเนื้อที่ประมาณ ๓,๕๕๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒,๒๒๐,๐๐๐ ไร่ จำนวนประชากรทั้งหมด ๕๖๗,๖๐๖ คน แบ่งเป็นชาย ๒๓๖,๑๒๒ คน หญิง ๒๓๑,๔๘๔ คน (เมษายน ๒๕๓๖) แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๖ อำเภอ ๑ กิ่งอำเภอ ๕๖ ตำบล ๓๘๑ หมู่บ้าน

อาชีพหลัก

ประชาชนจังหวัดระยอง ประกอบอาชีพส่วนใหญ่คือ

- อาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย ข้าว ทุเรียน เงาะ สับปะรด เป็นต้น โดยมีพื้นที่ทางการเกษตรเท่ากับร้อยละ ๗๗.๔๘ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด คิดเป็นประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๗๕

- อาชีพทางการประมง เนื่องจากเป็นจังหวัดแถบชายทะเล ประชาชนส่วนหนึ่งจะประกอบอาชีพทางการประมง ทั้งประมงน้ำจืด ประมงน้ำกร่อย และประมงน้ำเค็ม คิดเป็นประชากรประกอบอาชีพการประมงร้อยละ ๑๐

การอุตสาหกรรม การค้า เหมืองแร่ และด้านคมนาคมและการขนส่งเป็นอาชีพอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเริ่มจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการพัฒนาตามโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก.

อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง

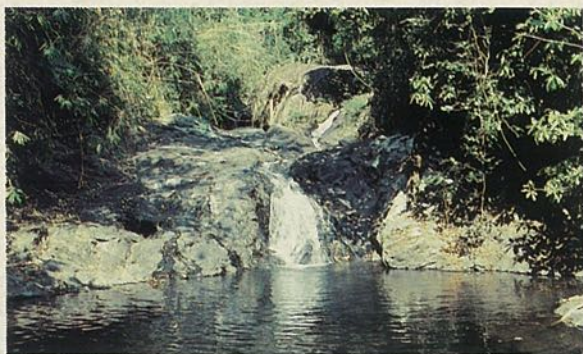
ไ สมัยพระพุทธเจ้าหลวง มีหัวเมืองชั้นจัตวา ชื่อ เมืองแก่ง ตั้งอยู่บริเวณบ้านแหลมเมือง ตำบลปากน้ำประแสร์ อยู่ในความปกครองของ มณฑลจันทบุรี ในราวพ.ศ. ๒๔๔๐ เนื่องจากเป็น หัวเมืองชายทะเลภาคตะวันออก มีกองทหารเรือ ตั้งประจำอยู่ ต่อมามีการโยกย้ายกองทหารเรือ ดังกล่าวไปประจำที่อื่น ทางราชการจึงได้ย้ายตัวเมือง แก่ง จากบ้านแหลมเมือง มาตั้งอยู่ที่ บ้านโพธิ์ทอง ตำบลทางเกวียน ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของวัดโพธิ์ทองพุทธารามในปัจจุบัน ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ เป็นสมัยที่มีการปรับปรุงระเบียบบริหารแผ่นดิน เมือง แก่งจึงถูกยุบลงมาเป็นอำเภอ เรียกว่า อำเภอ แก่ง ขึ้นอยู่กับจังหวัดระยอง มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๐๕๔,๔๑๓ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นเนื้อที่

ประมาณ ๖๖๑,๕๐๘ ไร่ ซึ่งเป็นอำเภอที่มีเนื้อที่กว้างกว่าทุกอำเภอ และถือได้ว่าเป็นอำเภอชั้นหนึ่ง เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นสภาพป่าเขาลำเนาไพร สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ตลอดจนสวนผลไม้อันเลื่องชื่อ เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป แต่เดิมใช้เส้นทางถนนสุขุมวิท ผ่านจังหวัดชลบุรี - ระยอง - อำเภอแกลง ระยะทาง ๒๘๐ กิโลเมตร ปัจจุบันมีเส้นทางใหม่ ซึ่งเริ่มจากถนนสุขุมวิทเดิม แยกผ่านทางสายใหม่บ้านบึง - แกลง ระยะทางเพียง ๑๗๓ กิโลเมตร

ปัจจุบันอำเภอแกลง แบ่งการปกครองออกเป็น ๑ เทศบาล ๔ สุขาภิบาล ๙ ตำบล ๑๕๐ หมู่บ้าน ซึ่งมีอาชีพแตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมปลูกพืชไร่ และพืชสวน ซึ่งพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ก่อให้เกิดรายได้แก่ประชาชนในเขตอำเภอแกลง คือ มังคุด ทุเรียน เงาะ และสวนยางพารา โดยเฉพาะยางพารานี้มีราคาสูงมาก ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ หันมาทำสวนยางพาราเพิ่มขึ้น และเนื่องจากมีพื้นที่ติดทะเลอ่าวไทย ระยะทางยาวประมาณ ๖๐ กิโลเมตร ประชาชนทั่วไปอาศัยอยู่ตามบริเวณชายฝั่ง จึงยึดอาชีพทำการประมง โดยมีตำบลพังราด เป็นแหล่งหมู่บ้านประมงใหญ่

ที่สุด นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพอื่นๆ อีกมากมาย เพราะมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้น เช่น โรงงานอุตสาหกรรมประเภทเครื่องเฟอร์นิเจอร์ โรงงานไม้หิน โรงงานอัดมันเม็ด

สำหรับสภาพภูมิประเทศ เป็นที่ราบเชิงเขา ตลอดไปถึงฝั่งทะเลตะวันออก ทิศเหนือของอำเภอ ยังคงสภาพป่าไม้ในเขตตำบลกระแสน ตำบลบ้านนา ตำบลชำฮ่อ ตำบลน้ำเป็น ตำบลทุ่งควายกิน และตำบลห้วยทับมอญ สำหรับต้นน้ำที่สำคัญมีหลายสาย เช่นคลองโพล้ คลองกระแสน โดยไหลผ่านจากทางเหนือของอำเภอไปลงทางด้านตะวันออก นอกจากนี้มีภูเขาที่สำคัญได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา และเขาวง

อำเภอแกลง ในปัจจุบันกำลังกลายเป็นเมือง
ชุมทางสำคัญอีกแห่งหนึ่งของภาคตะวันออก มีการ
ประกอบธุรกิจทางด้านการท่องเที่ยว เป็นที่รู้จักของ
คนทั่วไป ประกอบกับขณะนี้รัฐบาลกำลังดำเนินการ
พัฒนาตามโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
เพื่อให้เป็นทั้งเมืองท่องเที่ยว และเมืองอุตสาหกรรม
สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และเป็นที่ยู๊จก
ได้แก่

อนุสาวรีย์สุนทรภู่ (อยู่ในเขตตำบลกร่ำ)

พระอุโบสถวัดสารนาถธรรมาราม (อยู่ในเขต
เทศบาลตำบลทางเกวียน)

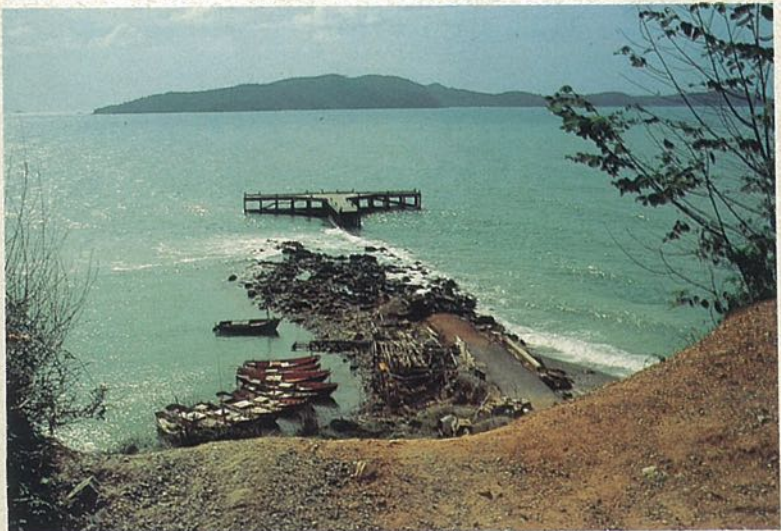
ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (อยู่ในเขต
ตำบลปากน้ำประแสร์)

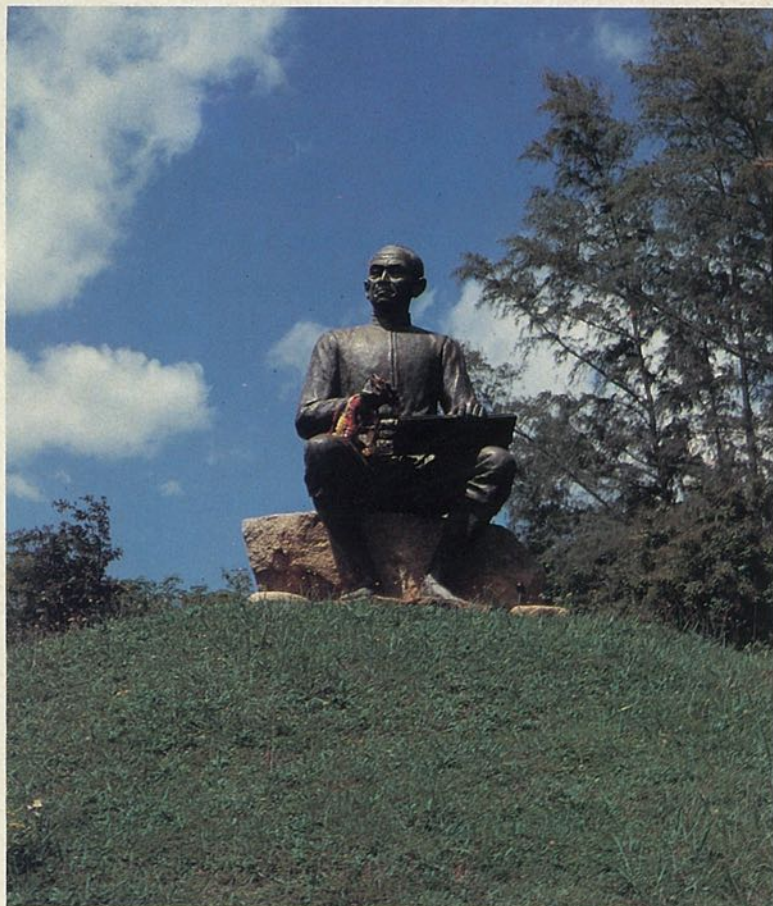
หาดแหลมแม่พิมพ์ อ่าวไข่ (อยู่ในเขตตำบล
กร่ำ)

เกาะมันนอก - ใน - กลาง (อยู่ในเขตตำบล
กร่ำ)

อุทยานแห่งชาติน้ำตกเขาชะเมา (อยู่ในเขต
ตำบลน้ำเป็น)

ถ้ำเขาวง (อยู่ในเขตตำบลกงดิน)

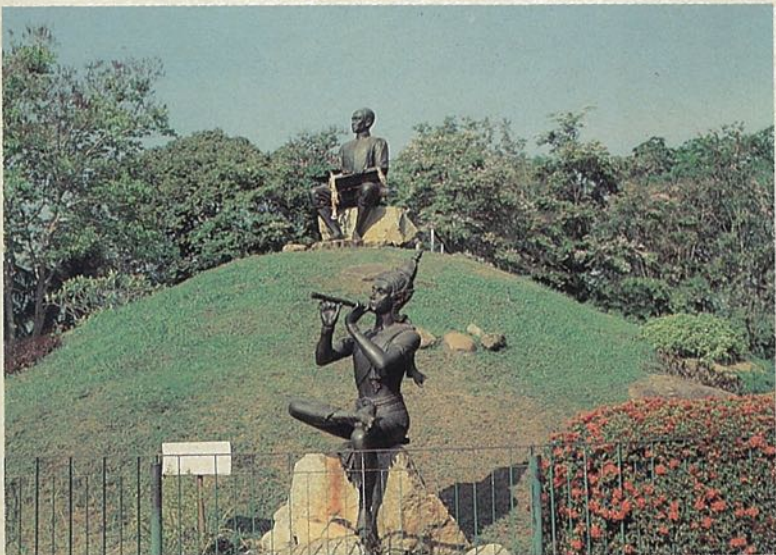
กวีศรีเมืองระยอง ประวัติสุนทรภู่

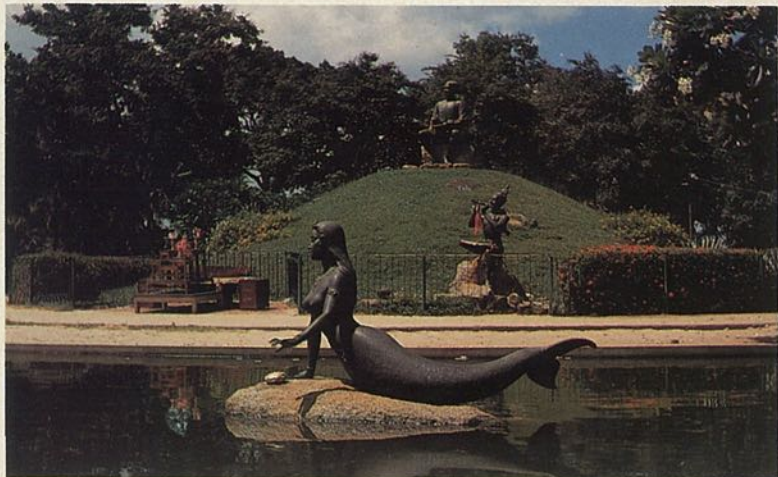
พระสุนทรโวหาร (ภู่) ซึ่งคนทั้งหลายเรียกกันเป็นสามัญว่า “สุนทรภู่” ท่านเกิดในรัชกาลที่ ๑ กรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อวันจันทร์ เดือน ๘ ขึ้นค่ำ ๑ ปีมะเมีย จุลศักราช ๑๑๔๘ เวลาเช้า ๘ โมง ตรงกับวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๒๙ บิดามารดาชื่อ ไฉไม่ปรากฏ แต่ว่าบิดาของ สุนทรภู่เป็นชาวบ้านกร่ำ ในเขตเมืองแกลง แขวงจังหวัดระยอง สุนทรภู่ได้แสดงความไว้นิราศเมืองแกลง ซึ่งเป็นนิราศเรื่องแรก ของสุนทรภู่ ดังต่อไปนี้

ถึงหย่อมย่านบ้านกรำพอค้ำพลบ
 ประสบพบเผ่าพงศ์พวงวงศา
 ขึ้นกระฎี่ที่สถิตท่านบิดา
 กลิ่นน้ำตาก็ไม่พึงเผ้าพรั่งพราย
 คิโรราบกราบเท้าให้เปล่าจิต
 รำคาญคิดอาลัยมิใคร่หาย
 ชะรอยกรรมทำสัตว์ให้พลัดพราย
 จึงแยกย้ายบิดูราชญาติกา
 มาพบพ่อท้อใจด้วยไกลแม่
 ให้ตั้งแต่เศวรัสร้อยละห้อยหา
 ชนเนือยคู่หรือยุรยา
 บิดามาอ้างว่างอยู่กลางไพร

การศึกษาของสุนทรภู่ ตามที่กล่าวในนิราศเมือง
 สุพรรณ ดูเหมือนจะได้เล่าเรียนในสำนักวัดชีปะขาว
 (ซึ่งพระราชทานในรัชกาลที่ ๔ ว่า วัดศรีสุदारาม)
 ที่ริมคลองบางกอกน้อย

วัดปขาวควรวุ่นรู้	เรียนเขียน
ทำสุททสอนเสมียน	สมุทน้อย
เดินวางวงเวียน	หว่างวัด ปขาวเอย
เคยขึ้นกลิ่นกลิ่นสร้อย	สวาดิห้างกลางสวนฯ

สุนทรภู่เข้ารับราชการอยู่วังหลวง เมื่อพ.ศ. ๒๓๖๐ และปี พ.ศ. ๒๓๖๗ ลาบวชอยู่วัดอรุณราชวราราม, วัดพระเชตุพนฯ, วัดราชบูรณะ, วัดเทพธิดา, วัดสระเกศ และวัดมหาธาตุ ลาลิกขาออกมารับราชการวังหน้า พ.ศ. ๒๓๘๕ ในรัชกาลที่ ๔ ทรงตั้งสุนทรภู่ให้เป็นเจ้ากรมอาลักษณ์ ฝ่ายพระบรมราชวัง มีบรรดาศักดิ์เป็นพระสุนทรโวหาร ในขณะนั้นท่านมีอายุ ๖๖ ปี และตั้งแต่นั้นได้รับราชการอยู่ ๕ ปี ถึงแก่กรรมในรัชกาลที่ ๔ นี้ เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๓๘๘ มีอายุได้ ๗๐ ปี

เกียรติคุณของสุนทรภู่

สุนทรภู่ เป็นกวีที่วิเศษสุดคนหนึ่ง ข้อวิเศษของสุนทรภู่ที่แปลกกับกวีคนอื่นคือ ในกระบวนกลอนอย่างหนึ่ง กับสำนวนกระบวนกล่าวความอย่างปากตลาด อีกอย่างหนึ่ง คุณวิเศษของสุนทรภู่ นับว่าเป็นผู้ตั้งแบบกลอนสุภาพขึ้น ซึ่งผู้อื่นชอบเอาอย่าง แต่งกันแพร่หลายมาจนทุกวันนี้

อีกประการหนึ่ง ในกระบวนการแต่งกลอนสุภาพนั้น แต่ก่อนมาไม่ได้ถือเอาสัมผัสในเป็นสำคัญ สุนทรภู่เป็นผู้เริ่มเล่นสัมผัสในขึ้นเป็นสำคัญ ในกระบวนกลอน เลยถือเป็นแบบอย่างกันมาจนถึงวันนี้ นับว่า

สุนทรภู่เป็นผู้ชักนำให้กลอนสุภาพเพราะพริ้งยังขึ้น
จึงควรยกย่องสุนทรภู่ว่า เป็นกวีวิเศษในการแต่งกลอน
เพลงยาว หรือเรียกกันว่า กลอนสุภาพ

องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่ง
สหประชาชาติ (UNESCO) ได้ประกาศรับรอง พระ
สุนทรโวหาร(ภู่) จินตกวีเอกแห่งยุครัตนโกสินทร์ เป็น
บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นในด้านศิลปวัฒนธรรม โดยองค์
การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชา
ชาติ ได้ประกาศยกย่อง เกียรติคุณให้เป็นบุคคลสำคัญ
ของโลกในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ซึ่งเป็นปีที่ท่านกวีผู้นี้มีอายุ
ครบ ๒๐๐ ปี สุนทรภู่ นับเป็นสามัญชนไทยคนแรกที่ได้
รับเกียรติคุณ ให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก

วรรณกรรมเรื่องเอกของสุนทรภู่

๑. พระอภัยมณี เรื่องพระอภัยมณีเป็นนิทาน
คำกลอนเรื่องยาวที่สุดของสุนทรภู่

๒. นิราศภูเขาทอง เป็นนิราศที่มีสำนวนกลอน
ดีที่สุด นิราศเรื่องนี้นับว่าสั้นที่สุด เป็น นิราศที่แฝงไว้
ด้วยปรัชญา และค่านิยมอันลึกซึ้งตามคติไทย และคติ
พุทธศาสนาในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น

งานกวีนิพนธ์ของสุนทรภู่ มีทั้งสิ้น ๒๔ เรื่อง นิราศ
๙ เรื่อง คือ

๑. นิราศเมืองแกลง ต้น พ.ศ. ๒๓๕๐
๒. นิราศพระบาท ปลาย พ.ศ. ๒๓๕๐
๓. นิราศภูเขาทอง พ.ศ. ๒๓๗๑
๔. นิราศเมืองสุพรรณ(แต่งเป็นโคลง)พ.ศ.๒๓๘๔
๕. นิราศวัดเจ้าฟ้า รวบรวม พ.ศ. ๒๓๗๙
๖. นิราศอิเหนา รวบรวม พ.ศ. ๒๓๗๖-๒๓๗๗
๗. นิราศพระแท่นดงรัง
๘. นิราศพระประธม พ.ศ. ๒๓๘๕
๙. นิราศเมืองเพชรบุรี ระหว่าง พ.ศ.๒๓๘๘-

๒๓๙๒

นิทาน ๕ เรื่อง

๑๐. เรื่องโคบุตร ๘ เล่มสมุดไทย แต่งในรัชกาลที่ ๑

๑๑. เรื่องพระอภัยมณี ๙๔ เล่มสมุดไทย แต่งในรัชกาลที่ ๓

๑๒. เรื่องพระไชยสุริยา (แต่งเป็นกาพย์คำเทียบสอนอ่าน) รวบรวมสมุดไทย 1 แต่งในรัชกาลที่ ๓

๑๓. เรื่องลักษณวงศ์ ๙ เล่มสมุดไทย (เป็นสำนวนผู้อื่นแต่งต่ออีก ๓๐ เล่ม) แต่งในรัชกาลที่ ๓

๑๔. เรื่องสิงหไตรภพ ๑๕ เล่มสมุดไทย ตอน
ต้นแต่งในรัชกาลที่ ๒
สุภาสิต ๓ เรื่อง

๑๕. สวัสดิรักษา ราวเล่มสมุดไทย ๑ ระหว่าง
พ.ศ. ๒๓๖๔-๒๓๖๗

๑๖. เพลงยาวถวายโอวาท ราวหน้าสมุดไทย
๑ ราว พ.ศ. ๒๓๗๓

๑๗. สุภาสิตสอนหญิง เล่มสมุดไทย ๑ ราว
ระหว่าง พ.ศ. ๒๓๘๐-๒๓๘๓

บทละคร ๑ เรื่อง

๑๘. เรื่องอภัยนุราช เล่มสมุดไทย ๑
บทเสภา ๒ เรื่อง

๑๙. เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลาย
งาม เล่มสมุดไทย ๑ แต่งในรัชกาลที่ ๒

๒๐. เรื่องพระราชพงศาวดาร ๒ เล่มสมุดไทย
แต่งในรัชกาลที่ ๔

บทเห่กล่อม ๔ เรื่อง

๒๑. เห่เรื่องจับระบำ

๒๒. เห่เรื่องกากี

๒๓. เห่เรื่องพระอภัยมณี

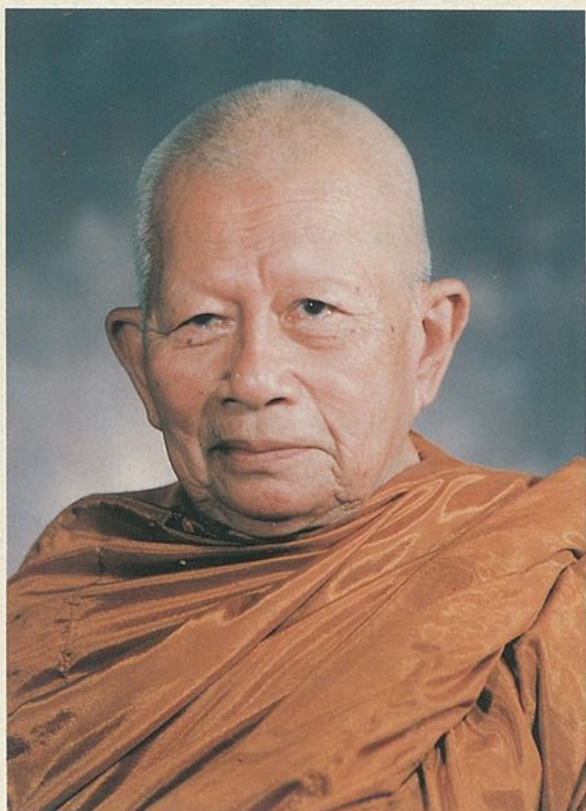
๒๔. เห่เรื่องโคบุตร

๑. กัตติญญ ชูชิน และคณะ. พ่อปู่ ครูภูมิ ศรีสยาม. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙.

๒. ศิลปากร, กรม. ชีวิตและงานของสุนทรภู่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา,
๒๕๓๔.

พระครูไพบูลวิริยคุณ สมณกวีศรีเมืองระยอง

ประวัติชีวิต

พระครูไพบูลวิริยคุณนามเดิม ไพฑูรย์นามสกุล
ธรรมสนิท เกิดเมื่อวันที่ ๑๒ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๐
ที่บ้านหมู่ที่ ๓ ตำบลกร่ำ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
โยมบิดาชื่อน โยมมารดาชื่อน เอื้อง พรรษา ๔๕ อายุ
๗๖ ปี เป็นเจ้าอาวาสวัดซากมะกรูด ตำบลกร่ำ อำเภอ
แกลง จังหวัดระยอง และเป็นรองเจ้าคณะอำเภอแกลง
การศึกษาฝ่ายสามัญ

สำเร็จการศึกษาชั้นประถมบริบูรณ์ โรงเรียน
ประชาบาลวัดกลางกร่ำ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔
การศึกษาฝ่ายปริยัติธรรม

- บรรพชาเป็นสามเณรเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม

พ.ศ. ๒๔๗๖

- สอบนักธรรมชั้นโทได้ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑
- อุปสมบทเป็นพระภิกษุ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม

พ.ศ. ๒๔๘๑

- สอบนักธรรมเอกได้ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑
- พ.ศ. ๒๔๘๑ - ๒๔๘๓ เป็นนักศึกษาบาลีรุ่น สุดท้ายของโรงเรียนบาลี วัดเขากะโโดน แต่มิได้เข้าสอบสนามหลวง เพราะโรงเรียนต้องเลิกล้มในระหว่าง

สมณศักดิ์

- พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นพระธรรมธรรมานุกรมของพระอริยคุณธราจารย์เจ้าคณะจังหวัดระยอง
- พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นพระครูชั้นประทวน
- พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นตรีที่พระครูไพบูลีวิริคุณ
- พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้รับเลื่อนเป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นโทในนามเดิม
- พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้รับเลื่อนเป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอกในนามเดิม

ตำแหน่งหน้าที่การงาน

- พ.ศ. ๒๔๘๕ เป็นพระกรรมวาจาจารย์
- พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นเจ้าอาวาสวัดสมมติเทพฐาปนาราม ตำบลปากน้ำประแสร์ และลาออกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕
- พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นเจ้าคณะตำบลกร่ำ และพ้นจากตำแหน่ง เพราะได้รับแต่งตั้งให้มิตำแห่งสูงขึ้น
- พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นพระอุปัชฌาย์
- พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นรองประธานหน่วยอบรมประชาชนประจำอำเภอกงหรา
- พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นที่ปรึกษาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลกร่ำ

- พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นรองเจ้าคณะอำเภอแกลง
- พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นรองเจ้าอาวาสวัดชาวมะกรูดอีกตำแหน่งหนึ่ง
- พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าคณะตำบลกร่ำอีกครั้งหนึ่ง
- พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นเจ้าอาวาสวัดชาวมะกรูดจนปัจจุบัน
- พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นประธานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลกร่ำ
- พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นรองหัวหน้าพระธรรมทูตอำเภอแกลง

ผลงานทั่วไป

๑. ผลงานทางวรรณกรรม
 - ประเภทร้อยแก้ว ได้แก่
 - สารคดีเรื่อง ๑๔ วันในอินเดีย
 - มงคลชีวิต
 - ประเภทร้อยกรอง ได้แก่
 - คติพจน์คำกลอน
 - พุทธภาษิตร้อยกรอง เล่ม ๑,๒,๓
 - โบราณคำกลอน
 - นิราศอินเดีย
 - พระเตมีย์คำฉันท์
 - พระมหาชนกคำฉันท์
 - พระสุวรรณสามคำฉันท์
 - พระเนมิราชคำฉันท์
 - นิราศเมืองเหนือ

บทกวีต่าง ๆ อีกมากเรื่อง ขณะนี้กำลังเขียนเรื่องมโหสถบัณฑิตคำฉันท์ และนิราศอีสาน

๒. ผลงานด้านสาธารณูปการ และการก่อสร้าง
 - ปฏิบัติซจรณ์เมื่อดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดสมมติเทพฐาปนาราม ได้ก่อสร้างเสนาสนะดังนี้

- สร้างกุฏิ ๔ หลัง
- สร้างศาลาการเปรียญ ๑ หลัง
- สร้างอุโบสถ ๑ หลัง
- สร้างโรงเรียนประชาบาล มอบให้เป็น

สมบัติของรัฐ ๑ หลัง

ส่วนที่วัดซากมะกรูด

- สร้างกุฏิ ๕ หลัง
- สร้างศาลาการเปรียญ ๑ หลัง
- สร้างหอสวดมนต์ ๑ หลัง
- สร้างโรงครัว ๑ หลัง
- สร้างโรงเรียนปริยัติธรรมนักธรรมบาลี

๑ หลัง

- สร้างฌาปนสถาน ๑ หลัง
- สร้างศาลาบำเพ็ญกุศลศพ ๑ หลัง
- สร้างบ่อน้ำ ถังน้ำ
- สร้างโรงเรียนประชาบาล
- ตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

ผลงานดีเด่นทางวรรณกรรม

ประเภทร้อยแก้ว เช่น สารคดีเรื่อง ๑๔ วัน
ในอินเดีย

ประเภทร้อยกรอง เช่น โบราณคำกลอน นิราศ
อินเดีย นิราศเมืองเหนือ พุทธภาษิตร้อยกรอง เล่ม
๑,๒,๓ เป็นต้น

เกียรติคุณที่เคยได้รับ

- วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๒๗ ได้รับพระประ
ทานพัดพิเศษ ยาม และประกาศนียบัตรจากสมเด็จพระ
พระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เนื่องจากในฐานะ
เป็นผู้บริหารสำนักศึกษามหาวิทยาลัยตัวอย่างดีเด่นระดับชาติ

- วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๔ ได้รับพระราช
ทานเสาเสมาธรรมจักรทองจาก สมเด็จพระเทพรัตนราช
สุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะผู้บำเพ็ญประโยชน์

แก่พระพุทธศาสนาด้านการศึกษา

- วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๓๔ ได้รับเกียรติ
ชมเชย จากสมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก
ในฐานะผู้บริหารโรงเรียนปริยัติธรรมบาลีดีเด่น

ความประพฤติ คุณธรรม และศีลธรรม

เป็นพระภิกษุที่มีวัตรปฏิบัติบำเพ็ญเส
งานบริการด้านสังคม

๑ เป็นครูสอนปริยัติธรรม และสอนจริยธรรม
ในโรงเรียนต่าง ๆ

๒ เป็นพระธรรมทูต

๓ เป็นกรรมการ จัดหาทุนสร้างอนุสาวรีย์
สุนทรภู่

๔ เป็นรองประธานมูลนิธิอนุสาวรีย์สุนทรภู่

๕ เป็นประธานกรรมการ สร้างสถานื่อนามัย
ตำบลกร่ำ

๖ เป็นกรรมการสร้างโรงเรียนสุนทรภู่พิยา

๗ เป็นรองประธาน จัดหาทุนสร้างตึกสงฆ์
อาหาร โรงพยาบาลแกลง

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่น และโอกาสที่จะ
สร้างผลงานอื่น ๆ ต่อไป

ได้เริ่มเขียนวรรณกรรมครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.
๒๔๗๕ เรื่อง นิราศชีวิต และเขียนในระหว่างบรรพชา
เป็นสามเณร โดยพรรณนาชีวิตตนเองตั้งแต่แรกเกิด
วัยศึกษาบรรพชาเป็นสามเณร และขณะรับราชการตำรวจ
เป็นเวลา ๑๐ ปี แต่นิราศชีวิตนี้สูญหายเสียแล้ว ไม่มีต้นฉบับ

ปัจจุบันกำลังค้นคว้ารวบรวมผลงานเกี่ยวกับ

- ประวัติความเป็นมาของคำว่า ระยอง
- ประวัติความเป็นมาของชื่ออำเภอแกลง.

ครูฯ

ประกาศจังหวัดระยอง
เรื่อง การจัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอแกลง

ด้วยจังหวัดระยอง ได้รับความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้จัดสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ที่อำเภอแกลง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๓๔

ฉะนั้น อาศัยระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๙ หมวด ๒ ข้อ ๖ และ ข้อ ๘ จังหวัดระยองจึงประกาศ จัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ขึ้น โดยใช้ชื่อว่า ห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอแกลง ตั้งที่ถนนบ้านบึง - แกลง ตำบลทางเกวียน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๕ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔

ขวัญชัย วศวงศ์

(นายขวัญชัย วศวงศ์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง

รายละเอียดในการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน เฉลิมราชกุมารี

อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

สถานที่ก่อสร้าง

ห้องสมุดประชาชน เฉลิมราชกุมารี

อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ตั้งอยู่บนที่ดินของวัดสารนาถธรรมาราม บริเวณ
หลังโรงเรียนวัดสารนาถธรรมาราม ติดถนนสาย
บ้านบึง - แกลง มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓ งาน ๓๓
ตารางวา

การก่อสร้าง

การก่อสร้างได้ทำพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๒๓
เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔ เริ่มดำเนินการก่อสร้าง เมื่อวันที่
๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔ และเสร็จเรียบร้อย
เมื่อวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕

รูปแบบของห้องสมุด

สำหรับตัวอาคารห้องสมุด เป็นอาคาร ๒ ชั้น ชั้นบนมีห้องเอนกประสงค์ ห้องเฉลิมพระเกียรติ ห้องโสตทัศนศึกษา ส่วนชั้นล่างแบ่งออกเป็นมุมต่าง ๆ ตามประโยชน์ใช้สอย เช่น มุมหนังสือ มุมเด็ก สำหรับบริเวณโดยรอบอาคารมีสวนหย่อม ประกอบด้วยไม้ประดับ ไม้ร่มเงา ที่นั่งอ่านหนังสือ สวนสมุนไพร ซึ่งมีพืชสมุนไพรหลายประเภท ได้แก่ กลุ่มยาขับปัสสาวะ กลุ่มยาบำรุงหัวใจ กลุ่มยาแก้โรคผิวหนัง กลุ่มยาแก้โรคกระเพาะ

งบประมาณ

ส่วนงบประมาณในการดำเนินการจัดการก่อสร้างและตกแต่งห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๓,๓๕๗,๐๑๕ บาท โดยค่าก่อสร้าง ๒,๔๐๐,๐๐๐ บาท ได้รับเงินจากงบประมาณ ๑,๔๕๐,๐๐๐ บาท จาก เงินสมทบโครงการตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๐๐,๐๐๐ บาท และ เงินสนับสนุนสมทบจากธนาคารกสิกรไทยจำกัด ๘๐๐,๐๐๐ บาท ค่าหนังสือได้รับเงินงบประมาณจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท และเงินสนับสนุนสมทบ จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ๕๐,๐๐๐ บาท เงินค่าครุภัณฑ์ - โสตทัศนศึกษา จำนวน ๕๕๗,๐๑๕ บาท ได้รับงบประมาณ

จากกรมการศึกษาออกโรงเรียน และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอีกประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการ ภาคเอกชน ห้างร้าน และประชาชนจังหวัดระยอง

บุคลากร

บุคลากรที่ปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี แต่ละแห่งมีอัตรากำลังเต็มรูปรวม ๗ คน ได้แก่ ตำแหน่งบรรณารักษ์ ๑ คน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ๓ คน เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ๑ คน นักการภารโรง ๑ คน ยาม ๑ คน

วิธีดำเนินงาน

๑. ติดต่อประสานงาน ระหว่างกรมการศึกษา
นอกโรงเรียน และจังหวัดระยอง
๒. จัดทำโครงการฯ และแต่งตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินงาน
๓. จัดหาสถานที่ในการจัดสร้างห้องสมุด
๔. ประชาสัมพันธ์โครงการจัดตั้งห้องสมุดประ
ชาชน เฉลิมราชกุมารี
๕. ดำเนินการจัดหางบประมาณและเงินบริจาค
สมทบ
๖. จัดทำพิธีวางศิลาฤกษ์
๗. ดำเนินการก่อสร้าง ห้องสมุดประชาชนเฉลิม
ราชกุมารี
๘. จัดหาวัสดุ - ครุภัณฑ์

รายละเอียดของมุม และห้องต่าง ๆ
ใน
ห้องสมุดประชาชน เฉลิมราชกุมารี
อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

หีองสมุดประชาชน เฉลิมราชกุมารี อำเภอแกลง จังหวัดระยอง แบ่งออกเป็น ๒ ชั้นคือ ชั้นล่างและชั้นบน ชั้นล่างประกอบด้วยมุมเด็ก มุมครอบครัว และมุมหนังสือ-วารสาร รวมทั้งห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ ห้องพิมพ์ดีดและอัดสำเนา ห้องน้ำชาย-หญิง ชั้นบนประกอบด้วยห้องเฉลิมพระเกียรติห้องเอนกประสงค์ ห้องโสตทัศนศึกษา และห้องเก็บของ

ชั้นล่าง
มุมเด็ก และครอบครัว

เป็นมุมที่ยกพื้นขึ้น ๒ ระดับ มีลักษณะเหมือนเวที พื้นเวทีปูด้วยพรมสีทึบ ล้อมรอบเวทีด้วยรั้วที่ทำเป็นรูปการละเล่นของเด็กไทย จุดเด่นของมุมเด็กนี้คือ ส่วนหนึ่งของมุมด้านใน มีภาพวาดของเกาะเสม็ดและทะเลในแนวของภาพการ์ตูน ซึ่งภาพนี้จะปิดทับด้วยแผ่นพลาสติกใส ทั้งนี้เพื่อให้เด็ก ๆ ได้แสดงจินตนาการ

ที่มีอยู่ในตัวของเด็ก โดยการวาดรูปลงไปบนแผ่นพลาสติกใส่นั้น ซึ่งห้องสมุดได้เตรียมปากกาไว้ให้ และมีแบบตัวละครในเรื่องพระอภัยมณี เช่น สุดสาคร ชีเปลือย ฤาษี ม้านิลมังกร ไว้ให้เป็นตัวอย่าง ส่วนอีกด้านหนึ่งในมุมเด็ก จะเป็นหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งมีทั้งประเภทวิชาการและบันเทิง เกมสำหรับเด็ก นอกจากนี้ ยังมีโทรทัศน์เพื่อให้เด็กได้รับชมรายการต่างๆ ที่น่าสนใจอีก ๑ เครื่อง สำหรับบอร์ดที่อยู่ในมุมนี้นี้ จะใช้เป็นบอร์ดคำถามสำหรับเด็ก หรืออาจใช้แสดงผลงานของเด็กก็ได้

มุมหนังสือ - วารสาร

การจัดหนังสือในมุมนี้นี้ ได้จัดตามระบบทศนิยมของดิวอี้ คือ ตั้งแต่หมวด ๐๐๐-๙๙๙ นอกจากนี้ยังใช้แถบสี แสดงเป็นเครื่องแบ่งหมวดในแต่ละหมวดอีกด้วย เช่น

แถบสีขาว	หมายถึง	นวนิยายไทย
แถบสีเขียว	หมายถึง	นวนิยายจีน
แถบสีดำ	หมายถึง	เรื่องแปล
แถบสีเหลืองไขไก่	หมายถึง	เรื่องสั้น

สำหรับหนังสืออ้างอิง มีแถบสีขาวคาดเพิ่มอีกหนึ่งแถบ โดยจะคาดอยู่ด้านบนของแถบสีแต่ละสี ทั้งนี้เพื่อช่วยต่อการค้นหาและการจัดเก็บ

วารสาร ทางห้องสมุดฯ ได้ออกรับวารสาร

จำนวน ๑๕ ชื่อเรื่อง ซึ่งแบ่งออกเป็นวารสารทางด้าน
วิชาการ ๑๐ ชื่อเรื่อง และวารสารทางด้านบันเทิงอีก
๕ ชื่อเรื่อง

หนังสือพิมพ์ ห้องสมุดฯ บอกรับหนังสือ
พิมพ์ ๓ ฉบับ และมีหนังสือพิมพ์รายปักษ์ ๑ ฉบับ
ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
ชั้นบน

ห้องเฉลิมพระเกียรติ

ห้องนี้ ได้รวบรวม พระราชนิพนธ์ของ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
และหนังสือเฉลิมพระเกียรติ ของพระองค์ท่านที่ผู้อื่น
เขียนถวาย นอกจากนี้ ยังมีงานฝีพระหัตถ์ของ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
รวม ทั้งมีพระราชนิพนธ์ ของพระบรมวงศานุวงศ์อีก
ด้วย

ห้องโสตทัศนศึกษา

ห้องนี้มีโสตทัศนอุปกรณ์หลายอย่าง เช่น แถบ
วีดิทัศน์ แถบบันทึกเสียง พร้อมอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบ
ได้แก่ โทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ วิทยุเทป และหูฟัง
เป็นต้น

ห้องเอนกประสงค์

ภายในห้องนี้ ประกอบด้วยชุดนิทรรศการหลาย
ชุดด้วยกันคือ

๑. ชุदनิทรศการ ของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยตั้งแต่เริ่มการก่อตั้ง การพัฒนา ตลอดจนถึงขั้นตอนการผลิต

๒. ชุदनิทรศการของนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบด้วยแผนผังของนิคมอุตสาหกรรม พร้อมข้อมูลโรงงานต่างๆ

๓. ชุदनิทรศการ แสดงแผนที่จังหวัดระยอง และ แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระยอง

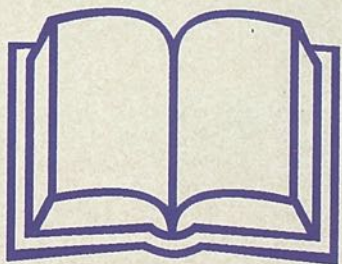
๔. ชุदनิทรศการสุนทรภู่ ซึ่งมีทั้งประวัติ และผลงานของท่าน

๕. ชุदनิทรศการยางพารา ซึ่งได้แสดงให้เห็นทราบถึงประโยชน์ของยางพารา ว่าในแต่ละส่วนของต้นยางพารานำมาทำอะไรบ้าง เช่น ใบยาง สามารถนำมาทำดอกไม้ประดิษฐ์ ไม้สามารถนำมาทำเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

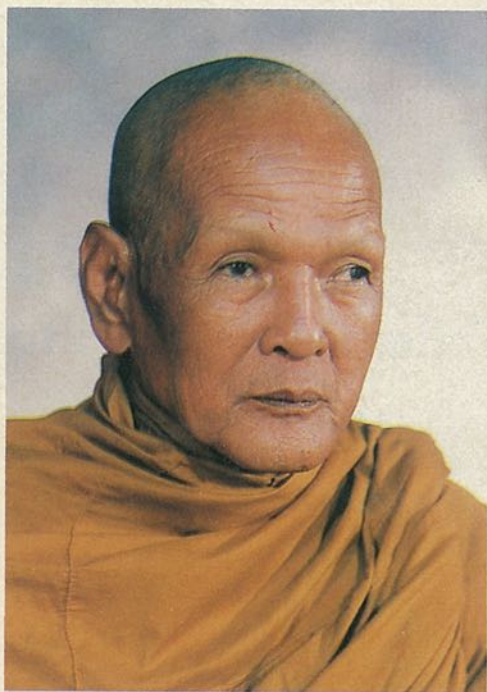
๖. ชุदनิทรศการ ของดีเมืองระยอง ประกอบด้วยชุดการผลิต น้ำปลา-กะปิ ซึ่งได้บอกให้ทราบถึงขั้นตอนการผลิต ราคาที่จำหน่าย ที่ตั้งโรงงาน พร้อมทั้งมีภาพประกอบ ชุดผลไม้ที่ขึ้นชื่อของระยอง เช่น เงาะ ทุเรียน ซึ่งมีตัวอย่างประกอบทั้งในลักษณะเดิม และในลักษณะที่แปรรูป เป็นต้น

ชุदनิทรศการดังกล่าวในห้องนี้ เป็นไปตามคำขวัญของจังหวัดระยองที่ว่า

ผลไม้โอชา อุตสาหกรรมก้าวหน้า
น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวยหรู สุนทรภู่
กวีเอก.

ข้อคิดเห็น
เนื่องในโอกาสเปิดห้องสมุดประชาชน
เฉลิมราชกุมารี
อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง

พระวุฒิสารโสภณ

เจ้าอาวาสวัดสารนาถธรรม
อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง

“เฉลิมราชกุมารี” รำลึก
โดย พระวุฒิสารโสภณ เจ้าอาวาสวัดสารนาถธรรมาราม
อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๓ ได้มีโอกาสประสานงานใกล้ชิดกับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มาขออนุญาตใช้สถานที่ภายในวัดเพื่อเปิดโรงเรียนสอนฝึกหัด วิชาอาชีพ ให้แก่ผู้ไร้โอกาส และเป็นปีที่คณะรัฐบาลและทางการคณะ สงฆ์ ตลอดจนถึงสื่อมวลชนทุกรูปแบบ ได้ประกาศเชิญชวนให้ประชาชนได้ทราบถึงวโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำเริญพระชนมายุครบ ๓ รอบ ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ เพื่อเป็นการแสดงออก ถึงความจงรักภักดีแด่สถาบันอันสูงส่งของพลกนิกรชาวไทย ให้สมกับที่ พระองค์จุติลงมาเป็นสมมติเทพที่เพียบพร้อม ไปด้วยพรหมวิหารธรรม ที่แผ่ไพศาลปกคลุมพลกนิกรและไพร่ฟ้าประชาชน จำนวน ๖๐ กว่าล้านคน และแผ่กว้างขวางไปถึงนานาอารยประเทศ

ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ นายมานิตย์ ดิณะคัด อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระยอง ได้มาปรารภขอสถานที่เพื่อสร้างห้องสมุด “เฉลิมราชกุมารี” เพื่อทูลถวายแด่พระองค์ท่านในวโรกาสมหาสมัยที่เป็นศุภมงคลอันยิ่งใหญ่นี้ อาตมาภาพได้พิจารณาจะจัดสถานที่ดินสักส่วนหนึ่งเพื่อทูลเกล้าฯ ถวาย โดยขอเวลาปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และศึกษาขั้นตอนของกฎหมายว่าจะดำเนินการได้อย่างไร

วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๔ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แจ้งให้ทราบถึง พิธีพระราชทานของที่ระลึกห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ที่จะประกอบขึ้นที่ตึกนักจิตวิทยาโรงเรียน ที่ศาลาดุสิตาลัย และแจ้งกำหนดตัวบุคคลเข้าเฝ้าดังนี้...

๑. พระวุฒิสารโสภณ เจ้าคณะจังหวัดระยอง (ธ) เข้าเฝ้ารับพระราชทานโล่

๒. นายสุชาติ ธรรมมงคล อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง
 รับผ่านศิลาฤกษ์ห้องสมุด

๓. นายจิรพัฒน์ กล่อมสกุล นายอำเภอแกลง

๔. นายอารมณ มุกดาสนิท นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลทางเกวียน

๕. นายพเยาว์ ทิพย์อุทัย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสารนาถธรรมาราม

วันอังคารที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๕ ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ และดำเนินการก่อสร้างจนเสร็จเรียบร้อยแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๓๖.

นายกนก ยะสารวรรณ
ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง
เนื่องในโอกาสเปิดห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี
อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

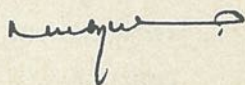
เนื่องในวโรกาสที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๓๖ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ พลสกนิกรชาวจังหวัดระยองมีความปิติยินดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น จึงได้ร่วมแรงร่วมใจกันทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน แสดงความจงรักภักดี ด้วยการจัดสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอแกลง เพื่อเฉลิมพระเกียรติ และสนองพระราชปณิธาน ที่ทรงมีพระราชประสงค์ให้มี “ห้องสมุดที่ดีมีหนังสือครบทุกประเภทสำหรับประชาชน”

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แห่งนี้นับเป็นแหล่งรวมสรรพความรู้ ที่จะอำนวยประโยชน์ในการให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และการศึกษา ทั้งเป็นการส่งเสริมความเจริญ ทางสติปัญญาแก่พี่น้องประชาชน ที่จะศึกษาหาความรู้ ได้อย่างกว้างขวาง อันจะส่งผลถึงการเสริมสร้าง และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรได้อย่างแท้จริง

ขอให้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จรุงเรืองวัฒนาสถาพร เป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทสติปัญญาความรู้ ให้แก่ประชาชน และเป็นแบบอย่างของการพัฒนาห้องสมุดประชาชนต่อไป.

นายกนก ยะสารวรรณ
ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง

(นายกนก ยะสารวรรณ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง

รายงานผู้บริจาคเงิน และสิ่งของให้ห้องสมุดประชาชน เฉลิมราชกุมารี

ที่	รายนามผู้บริจาค	บาท	สต.
	ประเภทหน่วยงาน		
๑	ธนาคารกสิกรไทย เขตพญาไท	๘๐๐,๐๐๐	
๒	การมีโตรเลียมแห่งประเทศไทย	๒๐๐,๐๐๐	
๓	ยูไนเต็ดแมชชีนเนอร์รี่ จำกัด	๑๐๐,๐๐๐	
๔	เทศบาลตำบลทางเกวียน	๑๐๐,๐๐๐	
๕	องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง	๕๐,๐๐๐	
๖	ผู้จัดการธนาคารกสิกรไทย (แกลง)	๕๐,๐๐๐	
๗	โรงเรียนวัดสารนาถธรรมาราม	๔๐,๐๐๐	
๘	บริษัทมีโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด	๑๐,๐๐๐	
๙	ชมรม ๖๐ ตระกูลกล้วย	๗,๐๐๐	
๑๐	บ. ไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ จก.	๕,๐๐๐	
๑๑	โรงแรมสินสยามรีสอร์ท	๓,๐๐๐	
๑๒	บริษัท แกลง จำกัด	๓,๐๐๐	
๑๓	บริษัท ไทยแทนดาลัม จำกัด	๒,๐๐๐	
๑๔	บริษัท ไทยโพลีเอททิลีน จำกัด	๒,๐๐๐	
๑๕	มูลนิธิอนุสาวรีย์สุนทรภู่	๑,๐๐๐	
๑๖	บริษัท งามดี จำกัด	๑,๐๐๐	
๑๗	บริษัท เพอรอกซีไทย จำกัด	๕๐๐	
	ประเภทบุคคล		
๑	คุณเนาวรัตน์ พัฒโนดม	๑๐๐,๐๐๐	
๒	คุณสุภัทรา ฟ้าประทานชัย	๒๐,๐๐๐	
๓	คุณพิชัย แสงภู	๑๐,๐๐๐	
๔	คุณกิมท้อ ลีเซ่งเฮง	๑๐,๐๐๐	
๕	คุณอารมย์ คุณดวงรัตน์ มุกดาสนิท	๑๐,๐๐๐	
๖	คุณสำเนาวิ ภิบาลญาติ	๑๐,๐๐๐	
๗	คุณชาญยุทธ ลาววัลย์เสถียร	๑๐,๐๐๐	
๘	คุณวิโรจน์ กังสวนิช	๑๐,๐๐๐	
๙	คุณไพฑูรย์ อังคณากุลชัย	๑๐,๐๐๐	
๑๐	คุณมานะ แสงศิวฤทธิ์	๑๐,๐๐๐	
๑๑	คุณวิชาญ แสงศิวฤทธิ์	๑๐๐,๐๐๐	
๑๒	คุณประยูร ถาวรไชยสิทธิ์	๑๐,๐๐๐	

ที่	รายนามผู้บริจาค	บาท	สต.
๑๓	คุณกิมฮง เลหาภัย	๑๐,๐๐๐	
๑๔	คุณบรรจง สรรค์ทัศนโชค	๑๐,๐๐๐	
๑๕	นายสงบ ทับที่สุด	๑๐,๐๐๐	
๑๖	นางลำไย ไกรเพชร	๑๐,๐๐๐	
๑๗	นายอารีรัตน์ พิริยะวงษ์	๑๐,๐๐๐	
๑๘	นางวชิรา ประเสริฐสุด	๑๐,๐๐๐	
๑๙	นายสุนันต์-นางอุไรวรรณ สิริวัฒนสกุล	๑๐,๐๐๐	
๒๐	นางสาวอุบล พานิชสุข	๑๐,๐๐๐	
๒๑	นางพูลทรัพย์ ทองศรี	๑๐,๐๐๐	
๒๒	นายสมชาย โตศกุลวรรณ	๘,๕๐๐	
๒๓	นายธเนศร์ ชินศิริประภา	๒,๐๐๐	
๒๔	นายธงชัย วัฒนชัยพนา	๑,๘๐๐	
๒๕	นายสมศักดิ์ อูริยะพงษ์สรรค	๑,๘๐๐	
๒๖	นายบุญชัย เป็รื่องชนะ	๑,๘๐๐	
๒๗	คุณสุนีย์ ชมรัตน์	๑,๐๐๐	
๒๘	คุณอุดม บุญนำเสถียร	๑,๐๐๐	

รายนามคณะผู้จัดทำหนังสือที่ระลึก

นายสุจินต์	สิริวัฒนสกุล	ที่ปรึกษา
นายประจักษ์	วิวิชวานิช	ที่ปรึกษา
นายชำนาญ	แจ่มจำรัส	ที่ปรึกษา
นางสาววิจิตร	นาคอุดม	คณะทำงาน
นางสาวจรรยา	สิงห์ทอง	คณะทำงาน
นางกาญจนา	สุขประเสริฐ	คณะทำงาน
นางสาววริทธิพย์	อินบัว	คณะทำงาน
นางเสาวลักษณ์	บุพผาศิริกุล	คณะทำงาน
นางสาวเนาวรัตน์	แจ่มแพร่สกุลศรี	คณะทำงาน
นายกฤษ	รังสิมันต์วงศ์	คอมพิวกราฟิค

พิมพ์ที่ : บริษัท ดวงตะวัน พรีนติ้ง จำกัด

เลขที่ 436 ถนนศรีวิภา ลาดพร้าว 94

แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กทม. 10310

โทร. 530-3023 โทรสาร. 530-4060

